

H.C. Ørsteds tale ved Kristendommens tusindårsfest i Danmark

Taler

H.C. Ørsted
Fysiker og kemiker

Dato

14. maj 1826

Sted

Københavns Universitet
(formentlig)

Omstændigheder

Fejringen af tusindåret for kristendommens indførelse i Danmark blev afholdt i landets kirker 1. pinsedag, d. 14. maj 1826, og skulle markere tusindåret for missionæren Ansgars komme til Danmark i 826.

Talen er udgivet i værket *Aanden i Naturen* (1849-50) med titlen: *Christendommen og Aandsdannelsen understøtte hinanden*

Christendommen og Aandsdannelsen understøtte hinanden

Det kunde ved en begyndende Overveielse letteligen synes en Latterlighed i Menneskeslægtens Historie, at man har høitideligholdt Erindringen af store Begivenheder efter et vist Antal af forløbne Aar, uagtet det dog er let at indsee, at Aarenes Tal, det være sig nu hundrede eller tusinde, ikke staae i nogen Naturforbindelse med Begivenhederne, ja ikke engang i sig selv have nogen høiere Mærkværdighed end andre Tal, uden derved at de udgjøre Vendepunkter i det Tælningsystem, vi have fundet for godt at antage. Men tilstaaer man, at vi i Tidernes Løb overalt ikke finde nogen almeengjeldende Anledning til Fornyelsen af store Begivenheders Erindring, saa maatte man vel gribe efter en vilkaarlig; thi det ligger i Menneskets Natur at glæde sig ved Erindringen af det Herlige, og at nyde denne Glæde i forhøiet Grad ved at nyde den i Samfund med sine Brødre. Og denne Glæde ved Mindet om det Herlige, sammenknytter den sig ikke med det Ædleste i Mennesket, opløfter den ikke hans Sjæl? udvider den ikke hans Blik? indgyder den ham ikke skjønne Forsætter? Mængden af Menneskene tilbringe Tiden i Sysler, der altfor meget indskrænke deres Blik til den liden Strækning af Tid og Rum, der nærmest staaer i Forbindelse med dem; letteligen forledes de til at hendrømme Livet, som om der ikke gaves noget Større. Vist nok stod det slet, dersom Intet skulde minde dem derom, uden en sjeldent gjenkommende Høitid! Vare ikke ædlere Kundskabsspirer fra Barndommen indprægede i Sjælen, kaldte ikke Religionen Menneskene hver

Uge bort fra den jordiske Sneverhed til den himmelske Storhed, vakte ikke de christelige Høitider dem undertiden, ligesom med en forhøiet Kraft, til at opløfte Sjelene til det Evige, saa var det vistnok en Daarlighed at vente sig Noget af de adspredte store Erindringsdage; men i Sammenhæng med alle de øvrige til Sindets Opløftelse fastsatte Dage, synes de mig ikke at være uden Vigtighed, især for saa vidt de virke paa vor Aand, ved at hendirage den til noget Menneskeligt, der hænger sammen med det Guddommelige. I Følge mit akademiske Embede blev mit Kald i Dag at føre Ordet ved en Fest af denne Art, og det en saadan, hvortil de høieste Erindringer og Følelser knytte sig. Tusinde Aar ere forløbne, siden første Gang en Konge fra disse Lande blev døbt. Vel herskede han ikke over det hele Rige, vel drog hans Overgang til Christendommen ikke strax hele Folkets efter sig; men ikke destomindre er denne Begivenhed, da den første Spire blev lagt til Christendommens Indførelse hos os, fuldt værd at mindes, og vel skikket til at fylde vor Sjel med Taknemmelighed mod den evige Viisdom, der vilde lede os paa sine Veie. Alle Kirker have i disse Dage mindet denne Begivenhed, som en Religionsfest; Universitetet har høitideligholdt den ved at overdrage den høieste Værdighed i Theologien til udvalgte lærde og gudfrygtige Mænd, over hvilken Handlings Betydning vi have hørt det theologiske Facultets høiærværdige Dekan's lærde og veltalende Foredrag. Det være mig nu tilladt, som den, der taler i hele Universitetets Navn, at fremstille, hvorledes Christendommen beforder Videnskaberne og Aandens Udvikling, og paa den anden Side atter begunstiges af disse. Snart have Christendommens Fjender og snart Videnskabens og Oplysningens søgt at kaste Skygge paa denne Sandhed; men inderligt overbeviist om, at Sandhedens Rige aldrig kan være uenigt med sig selv, troer jeg, at man ikke ivrigt nok kan stræbe at vise dens alsidige Selvstemmighed; paa det at ikke redelige, men ubefæstede Venner af det Gode ved Partiernes forvirrede Bestræbelser skulle føres ud fra den rette Vei til dens store Maal. Jeg tilstaaer, at jeg ikke uden en Frygt grundet i Følelsen af Forholdet mellem det, denne hæderlige Forsamling kunde fordre, og det, jeg formaaer at give, skrider til at afhandle min Gjenstand; men skulde man endog finde, at jeg bliver alt for langt fra at opnaae den Veltalenhed, hvormed Sagen fortjente at behandles, saa stoler jeg dog paa, at jeg taler for Tilhørere, der med Indsigter forene ikke blot Billighed, men endog Skaansomhed, og formedelst hvis Kjærlighed til Sandheden Talens Gjenstand allerede vil anbefale den til Overbærelse.

Det er bekjendt, at Videnskaberne begyndte at synke gennem samme Række af Aarhundreder, som Christendommen udbredte sig og tilsidst vandt

Herredømme. Dette har forledet Mange til den høist vildfarende Mening, at Christendommen havde skadet Videnskaberne. Den upartiske Historie viser os ikke blot, at Videnskaberne begyndte at geraade i Forfald, førend Christendommen mærkeligt havde udbredt sig; men den viser os tillige Aarsagerne til dette Forfald, nemlig den i Romerstaten udbredte mageløse Sædernes Fordærvelse, som forberedede den Oversvømmelse af Barbarer, der var nær ved at udslette endog det sidste Skin af Videnskabernes Lys. Ikke ved Christendommen tabtes det, der blev tabt; men ved den vedligeholdtes og gjenfødtes det, der blev tilbage. Dette laae endog i dens Natur, og ingen Religion kan i denne Henseende sammenlignes med vor; thi endskjøndt de fleste Religioner skyldte deres Oprindelse til een eller flere høitbegavede Mænd, og have Menneskets Forbedring til Øiemed, saa have de dog i Almindelighed staaet i et fjendtligt Forhold til Menneskeslægtens Aandsudvikling. Vor hellige Religion derimod sammenknytter sig paa det inderligste med denne Udvikling. Medens dens Hovedlærdomme af Christus selv ere fremsatte med en saa fuldkommen Klarhed, at den Enfoldigste maa kunne begribe dem, føler dog Enhver, hvis Aand har nogen Trang til Grandskning, sig opfordret til at studere den Samling af hellige Bøger, til hvilken Christus og hans Apostle saa hyppigen henviser, og til at læse og flittigt at overveie, hvad de høitbenaadede Mænd, der turde øse Kundskab af den store Lærers egen Mund, eller paa anden Maade vare begavede med et høiere Lys, have skrevet over den guddommelige Lære. Men i samme Grad, som Nogen stræber nøiere at gjøre sig fortrolig med denne uskatteerlige Skriftsamling, i samme Grad aabner sig for ham en heel Verden af Kundskaber. Hvor finder man vel nogensinde et saa klart Billed af Menneskeslægtens ældste Tilstand som der? Hvilke Exempler paa Viisdom og Retfærdighed til Efterfølgelse, hvilke modsatte paa Daarlighed og Uretfærdighed til Advarsel! Hvilke høie Billeder paa Guds Storhed, hvilke herlige Viisdomssprog ere ikke indsluttede i dette Værk! Hvilken Mangfoldighed af Stiil og Meddelelsesform! Hvo kunde læse det saaledes, at han voxer i Kundskab om de guddommelige Ting, uden tillige at udvikle sine Aandskræfter? Jeg kan derfor ikke andet end troe, at det har været i den guddommelige Viisdoms Raad, at Mennesket skulde ved Religionen ledes til at udvikle alle sine Evner. Ja dette synes endog Betingelsen for Guds Riges Udbredelse paa Jorden; thi dette Rige kunne vi vel med Rette kalde et Fornuftige, naar vi bruge Ordene i deres rette Betydning, og ikke forvexle Fornuften, Guddomsgnisten i os, med den Brug deraf, der yttre sig i Verdens tit uvise Klogskab.

Ikke blot af denne Tingenes Natur, men af hele den Guds Huusholdning, der aabenbarer sig i Christendommens Udbredelse, synes det samme at maatte udledes. Omendskjøndt de, som først bleve Christne, for største Delen vare fattige og enfoldige Mennesker, for hvis Frelse den guddommelige Stifter arbeidede med saa stor Omsorg, var dog den Tidsalder, da Apostlene og deres første Disciple stræbte at udbrede Christdommen, ingenlunde raa. Det var ikke til en Flok af uvidende Barbarer, de henvendte dem; Læren skulde vinde Indgang i en forfinet Verden, blandt Mennesker som Græker og Romere, der vare vant til Tænkning, og blandt hvilke der snart opstod Modstandere, der skulde bestrides med Grunde. Heller ikke varede det længe, inden den græske Sektaand gav Anledning til indbyrdes Meningsstrid, saa at den Christne, der havde nogen Evne til Grandskning, uophørligt opfordredes til at læse de hellige Skrifter. Har end den store Forskrift: ransager Skrifterne, givet Anledning til mange Misbrug, have endog Nogle forvendt den til deres egen Fordærvelse, saa har dog dette vidtudbredte Studium af Religionens Grundskrifter, et Studium, hvortil ingen anden Religion viser Mage, mægtigt bidraget til at vedligeholde et aandeligt Liv i det christne Samfund, og har upaatvivleligen endogsaa sin store Betydning i den Guds Huusholdning, hvorved Christdommen har vedligeholdt og udviklet sig. Dersom vi blot skulde dømme efter en overfladisk Betragtning, kunde vi fristes til at troe, at denne Udvikling ikke kunde have været Forsynets Hensigt, da det jo vilde endnu have været langt mere heldbringende, dersom Meddelelsen ikke var gaaet gennem en saa forvendt og fordærvt Slægt, hos hvem Christdommen snart saaledes udartede, at den i mange Henseender ikke blev Hedenskabet uligt; men ligesom det mest fordærvede Folk haardst trængte til Christdommen, saa fandt dens Lærdomme maaskee ogsaa i den mindre fuldkomne Tilstand lettere Indgang hos den raa Menneskemasse, der var kaldet til at forædles og lyksaliggjøres ved Christdommen. Det synes, som jeg ogsaa ved en anden Leilighed fra dette Sted af har berørt, at der blandt de af en evig Viisdom i Tilværelsen nedlagte Love ogsaa er den, at et Folk, hos hvilket Tænkemaaden og Sædernes Fordærvelse ret har faaet Overhaand, kun helbredes ved en rædsom Forstyrning af alt det Bestaaende, paa det at der af de vilde Kræfters Chaos kan fremblomstre en ny Skabning. Men forestod der nu det Rige, der fremfor alle andre kaldte sig Jordkredsen, og som i mange Henseender kunde kalde sig Videnskabernes Bevarerinde, en saadan Omveltning, hvilken uberegnelig Indflydelse maatte det da ikke have paa Menneskeslægten, at Christdommen indeholdt ikke blot de herligste Lærdomme, men ogsaa hine uforkrænelige Spirer til Aandens Dannelse! Medens ellers alt Hidhørende gik tabt under de asiatiske Horders raa

Hænder, modtog de dog villigen Christendommens hellige Lære. Om de end ei fuldeligen forstode den, saa fattede de dog nok deraf for at føle dens Guddommelighed, for med Ærefrygt at bevare dens hellige Bøger. Guds frygt indgav de lærebegjærligste iblandt dem Lyst til at læse disse Bøger; men dette kunde de ikke uden at lære meget Andet tillige, uden i mange Henseender at danne deres Forstand. Saaledes drev da Ærbødigheden for Christendommen og Trangen til deri at have Lærere Barbaren til at uddanne og pryde sin Aand med Kundskaber. Gjennem hele Middelalderen bleve Klosterets Celler Tilflugten for Videnskaberne. Man anføre ikke, at Christendommen undertiden har maattet tjene til et Skjul for den Lidenskab, hvormed hovmodige Boglærde have villet undertrykke Videnskabsmænd, der opdagede deres Vildfarelser; da det er bekjendt nok, at der til alle Tider har været Mennesker, hvis Hovmod og Forfængelighed have under Navn af Iver for Guds Ære og Omsorg for Sjælens Frelse forfulgt Sandhed og Videnskab. Men dersom Folk af dette Slags ikke finde Leilighed til at misbruge Guds Navn, vide de meget vel at finde et andet, det være sig Kongens eller Folkets eller Sædernes, som de kunne bruge i deres egne Begjærligheders Tjeneste. Den Skade, saadanne Misbrug have anrettet, er dog kun ringe mod de Fremskridt at regne, Menneskeslægten skylder Christendommen, endog kun betragtet som Dannelsesmiddel.

Hvorledes Christendommen har befordret Sprogens Studium, ligger aabenbart for alles Øine. Hvad skulde have bragt Europas Mennesker til at studere et Sprog, saa fjernt fra deres som det Hebraiske, dersom ikke det gamle Testaments Bøger dertil havde opfordret dem? Møn ikke det nye Testament var den første Drivefjeder til det græske Sprogs Studium hos Vesterlænderne? Vilde Europa endog være blevet saa fortrolig med det latinske Sprog, dersom det ikke var blevet bragt os med Christendommen og ved saa mange Læreres Skrifter ligesom var sammenvoxet med den? Jeg frygter ikke for, at man i en Forsamling som denne, skal indvende mig, at Det, hvorved jeg her opholder mig, kun er Smaating, som man, langt fra at prise Besiddelsen af, hellere burde bortbytte med noget Bedre. Jeg veed vel, at saadanne Stemmer nu og da have ladet sig høre blandt de Lærde, og maaskee have overdrevne Fordringer fra de Sproglærdes Side undertiden givet Anledning nok til Modstand. Men den, som har gjort sig nogenlunde fortrolig med Sprog og Videnskaber, maa indsee, at Sproget ikke blot er et Middel til Tankernes Udtryk, men ogsaa til at vække Tanker, til at aabenbare os meget af den menneskelige Aands Virkemaade, til at trænge dybere ind i Menneskeslægtens Historie, hvor Sprog ligge udbredte over Sprog, og røbe Forskeren Sprogens Følge, som Jordskorpens Lag vise os

Klodens Dannelsesfølger, og fortælle os Tiders Historie, da Menneskeslægten endnu ei var tilstede at bevidne den. Vil man grundigt bedømme Sprogstudiets Værd, saa blive man ikke staaende ved at overveie, hvorvidt enkelt Mand iblandt os vel nu kunde komme uden hine lærde Studier; men man betænke, hvad der vilde være bleven af hele Menneskeslægtens Dannelse, dersom den skulde have taget en anden Vei. Sproget synes at være saavel det enkelte Menneskes som hele Slægtens Dannelsesmiddel. Men hvormeget skyldte ikke vore nærværende Sprog de gamle, ikke saameget ved laante Ord, hvoraf dog mange, og det høist betydningsfulde ere blevne os uundværlige, men meget mere ved den Veiledning disse Sprog have givet os til at uddanne vore nuværende til den høie Rigdom og Bøielighed, som mange af dem have opnaaet. Selv den Fortrolighed vor Tids Mennesker have til Samtidens fremmede Sprog, og hvorved saa megen egen Dannelse, saa mange Sprogberigtigelser vindes, skyldes for en stor Deel den Kundskab, vi fra Ungdommen af erhverve os i de Sprog, hvoraf mange af hine udledes, og den Øvelse i Sprogstudiet, vi saa tidligt tilegne os.

Man vil maaskee foreholde mig, at Christendommens Lærere i lang Tid vare Naturvidenskabens ugunstige, og holdt den for Trolddom og Djævelskunster. Jeg kunde maaskee nøies med at skyde Skylden herfor paa hine Tiders Mørke, som kun langsomt veeg for Christendommens Lys; men jeg troer i Sandhed, at denne Modstand hænger nøiere sammen med Christendommens Historie. Ikke saa meget fordi det var de mahomedanske Araber, fra hvem det christne Europa for en stor Deel maatte modtage Chemie, Medicin, Astronomie og Naturvidenskabens store Hjælpemiddel Algebra; men ogsaa fordi disse Videnskaber vare blandede med farlige Vildfarelser. Den Vending, de Tiders Naturvidenskab hos de Fleste havde taget, den Guldtørst, Alchemien smigrede, den hovmodige Indtrængen i Guddommens Raad, som Stjernetyderiet gjorde Paastand paa, Misbrugen af adskillige Naturhemmeligheder til Ugjerninger, kunde ikke andet end fordømmes af de Christne. Hertil kom endnu, at Kundskaben om Christendommen selv dengang ikke endnu var saa reen, man forstod endnu ikke deri saaledes at skjelne de menneskelige Tilsætninger og Misforstaaelser fra det Guddommelige og Væsentlige, at man jo maatte frygte for, at Christendommen selv stod i Fare, dersom Naturvidenskabens blottede visse Præstemeningers Falskhed. Paa den anden Side var heller ikke den filosofiske Dannelse af den Beskaffenhed, at man jo maatte frygte, at Naturvidenskabens, dersom den paa saadanne Tider havde vundet nogen Selvstændighed, jo kunde have antaget en Character af Raahed og Materialitet, hvorfra den endog senere ikke altid har holdt sig fri. Gjennemtrængt af

Overbeviisningen om en høiere Styrelse, har jeg let ved at troe, at det ligesaa lidet var ønskeligt, at Naturvidenskaben var bleven hine Tidens Videnskab, som jeg holder mig overbeviist om, at det er lykkeligt, at den er bleven vor Tidsalders, baade fordi den værdigt kan stille en modnet Videlyst, og fordi den kraftigt kan virke mod det umandige Sværmeri, hvortil en eensidig lærd Uddannelses endelige Overmættelse saa let forfalder.

Maaskee vil man endnu snarere foreholde mig den Strid, Mange troe at finde mellem Christendom og Oplysning; og alt efter Modstanderens Tænkemaade vil man enten af Oplysningen føre Beviser mod Christendommen, eller af Christendommen mod Oplysningen. Det ligger i de menneskelige Evners Indskrænkning, at Sandheder ofte synes os i Strid, og da vælger Enhver let efter sin Tænkemaade den, der mest indlyser ham, for dermed at bestride den anden; men i de fleste Tilfælde har den Strid, man troede at gjelde Christendom og Oplysning, ikkun gjeldet Menneskemeninger, der udgaves for Christendom, eller letsindig Tøileløshed, som man vilde udgive for Oplysning. Det er sandt, at mange af det attende Aarhundredes største Ivrrere for Oplysningen synes at have været Christendommens Fjender; men overveier man, at de fleste af deres Angreb deels rammede den katholske Kirkes Præsteregiment, deels dens Menneskesætninger, deels i andre Henseender ikke rammede den rigtigt fortolkede Skrift, saa vil man føle sig opfordret til at være varsommere i sin Dom. Have det attende Aarhundredes dristigt grandskende Mænd ofte faret vild, og ere de vel i mange Tilfælde ikke at undskylde, saa maae vi dog ogsaa vel tilstaae, at de have ryddet mangan en Vildfarelse til Side. Naar jeg hører visse af vor Tids stolte og haarde Mænd i Christendommens Navn bryde Staven over hine Tænkere, saa vilde jeg vel spørge dem, om de saa ganske sikkert vide, hvorledes den evige Fader vil afveie disses Vildfarelser mod Anledningerne til samme, deres Svagheder mod deres redelige Bestræbelser?

Jeg har hidindtil kun fremstillet den Sammenhæng, hvori Oplysningens Fremme stod med Christendommens Form og Meddelelsesmaade; men dette er os ikke nok, vi maae ogsaa overbevise os om, at denne Sammenhæng er dybt grundet i Tingenes Væsen. Christendommen tilsigter Menneskeslægtens høiest mulige Forædling, den vil et Guds Rige paa Jorden, een Hjord og een Hyrde; til Opnaaelsen af dette Maal vil den lede Mennesket. Men Mennesket er fuldt af Lidenskaber og Begjerligheder, der vildlede ham; er hans Forstand formørket, kan den vanskeligere føre ham tilbage. Vel sandt, at Christi Forskrifter ere saa fattelige, at et Barn kan begribe dem, og den som i redelig Tro og Hengivenhed

optager dem, og gjør dem til sit Livs Væsen, han er pludseligen hævet over de Taager, som omsløre de fleste Menneskers Blik; men viser ikke Erfaring, at saa stor er Menneskenes Sløvhed for det Gode, at kun faa ville opoffre Opfyldelsen af usle jordiske Lidenskaber, hverken for Christi uudtømmelige Kjærlighed eller for den himmelske Krone, som straalere ved Maalet? Hvorledes har den ligesaa herlige som klare Forskrift: »Hevner Eder ikke,« i Gjærningen været spottet af Menneskene, i det man under mange Omstændigheder ansaae den som æreløs, der ikke hevnedes sig, og endnu den Dag i Dag ei ganske kan rive sig løs fra denne Fordom? Er det ikke ved Oplysningens Fremskridt, at denne vilde Lidenskab, Christus fordømmer, mere og mere underkues, og den guddommelige Viisdom i dette hans Bud mere levende føles? Jeg har ikke anført dette Exempel for at bevise, men for at vække Opmærksomheden; thi jeg troer ikke, at det skulde være nødvendigt her at føre Beviser for, at de vilde Lidenskaber, som Christendommen befaler at holde i Tøile, jo tæmmes ved Oplysningen, der henleder de samme aandelige Kræfter, der rase i Lidenskaberne, til Fornuften værdigere Øiemed. Christendommen lærer os at betragte de jordiske Goder som ringe og foragtelige i Sammenligning med de evige. Denne Sandhed vil Ingen vove at nægte, og den er vist nok ikke uden Kraft, selv for det udannede Menneske; men i den daglige Vane, Intet at see uden det, som nærmest omgiver ham, udslettes hos ham det kraftige Indtryk; han er som det Menneske, der betragtede sit Ansigt i et Speil, men gik bort og glemte, hvorledes han saa ud; kun de nærmeste Ting forekomme ham store og vigtige. Oplysningen udvider hans Blik ogsaa over de jordiske Ting, og vænner ham til at see Ringheden og Uvigtigheden af de Ting, som nærmest omgive ham, allerede naar de sammenlignes med denne Verdens betydeligere Gjenstande. Det er da nu intet saa stort aandeligt Spring mere for ham, at betragte dem som Intet i Sammenligning med de guddommelige. Hvor meget mere maa da ikke denne Følelse werde herskende hos den, hvem større Fremskridt have bragt til at skue med Klarhed hele Legemverdenens uendelige Forgængelighed, hvori intet Evigt er uden den Fornuft og den Skabekraft, som deri aabenbare dem. Christendommen fordrer Ydmyghed; men hvo kan holde sig for stor, naar det store Verdensspeil viser ham sin Lidenhed? Hvo kan andet end føle sin aandelige Fattigdom, naar han med aabent Øie beskuer Sporene af den uendeligt rige Aand, der aabenbarer sig i Naturen? Maaskee vil man sige mig, at de Lærde alt for sjældent vise sig gennemtrængte af disse Lærdomme; jeg maa hertil svare, at de ligesaa ofte glemme Philosophiens »Kjend Dig selv« som Præsterne Christi »Mit Rige er ikke af denne Verden.« Menneskene ere tungnemme til at lære, hvad der ydmyger deres Stolthed, men skal Guds Rige

mere og mere udbredes paa Jorden, saa maa Slægten gaae i en lang Skole. Christus er dens store Mester; men han vil ikke tvinge os, han vil, at vi ledede af hans Aand, selv skulle udvikle vore Kræfter. Det Guds Rige, der skal herske paa Jorden, er en levende Erkjendelse af Guddomsvillien, det er: af den guddommelige Fornuft, hvoraf vor menneskelige er en Afbildning, om end kun en uendelig svag. Oplysningen maa være en væsentlig Betingelse herfor; ikke som en fremmed Hjælp, der udenfra tilkom Christendommen, men som en Udvikling af Menneskets Anlæg fordret og kraftigt fremdreven ved Christendommen selv og ved den Guds Huusholdning, der aabenbarer sig i Christendommens Udbredelse. Det er derfor en dyb og vigtig Følelse, der har ledet til at betragte Europas store videnskabelige Indretninger som sammenknyttede med Religionen, til hvis Udbredelse Videnskabsmændenes Bestræbelser altid ville vende tilbage, om de end synes nok saa frit og ubekymret om det Himmelske at bevæge sig mellem de jordiske Gjenstande.

I denne Sands kan da den aarlige Universitetsfest, som vi i Dag ogsaa have at høitideligholde, ydmygt, men ei upassende hefte sig til den store Christendomsfest; dog saaledes at det, jeg derom har at sige, maa ansees som en særskilt Tale, hvori det Nødvendige uden Prydelse fremsættes, ikke for at udvide den store Høitid, men for at fuldende Dagens Værk.

[Herpaa fulgte en kort Opregning af Universitetets Begivenheder i det forløbne Aar, Uddelingen af Præmierne, Overgivelsen af Rectoratet til Eftermanden, og endelig Forbønner for Kongen og Kongehuset, Universitetet og dets Bestyrere, og alle Videnskabens sande Venner.]

Kilde

Ørsted, H.C., Aanden i Naturen (2020), Udgivet af Finn Gredal Jensen og Carl Henrik Koch, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab (DSL)

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Festtale, Foredrag, Guldalderen, Romantikken

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/h-c-orstedes-tale-ved-kristendommens-tusindarsfest-i-danmark>